

Diktatuurien aika

Eurooppa 1920–30-luvuilla

Tehtävät 1. Miksi demokratia ei toiminut monissa Euroopan maissa 1920-1930-luvuilla?

- **Heikko demokratian perinne.**
 - Uusi asia, ei kokemusta neuvotteluista ja päätöksenteosta!
- **Sosialismin/fasismin nousu ja pelko.**
- **Ulkoparlamentarismien käyttö.**
- **Taloudellinen ja poliittinen epävakaus.**
 - Monista 1920-luku oli rappion aikaa

EL ASCENSO DE LOS TOTALITARISMOS

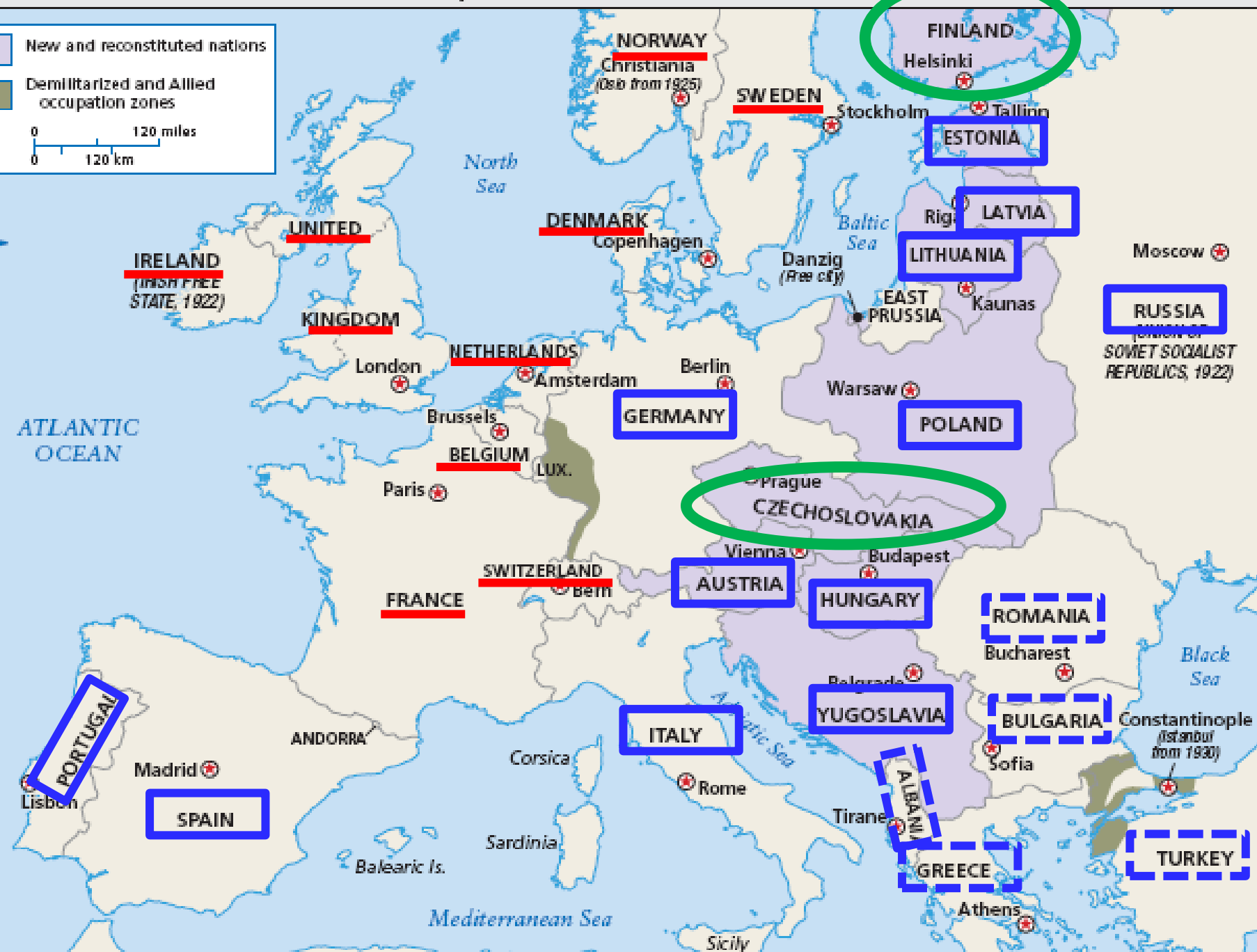

Europe after World War I, 1919

 New and reconstituted nations

 Demilitarized and Allied occupation zones

0 120 miles
0 120 km

Diktatuurin mahdollisti:

- **DEMOKRATIAN TOIMIMATTOMUUS.**
 - Diktaattorit osasivat käyttää sitä hyväkseen.
- **POPULISMI.**
 - Vedottiin kansan tunteisiin lupaamalla helppoja ratkaisuja vaikeisiin ongelmiin.
- **JÄRJESTYKSEN KAIPUU.**
 - Voimakkaat johtajat lupasivat kansalle turvallisuutta ja jatkuvuutta.
- **VERSAILLESIN RAUHAN EPÄKOHDAT**
 - Nationalismi ja eri maiden halu saada revanssi ensimmäisen maailmansodan tapahtumista lisäsi diktatuurien kannatusta.
- **EDISTYSOPTIMISMIN ROMAHDUS!**
 - Pettymys IMS:n jälkeiseen henkiseen ilmapiiriin.
- **”HILJAISUUDEN SPIRAALI”** eli ihmisten hakeutuminen voittajien puolelle.
 - Esim. Hitlerin kannattajat esiintyivät voimakkaasti ja näkyvästi ja se lisäsi kansalaisten uskoa liikkeen voimaan ja sai heidät kannattamaan sitä.

DEMOKRATIA VAI DIKTATUURI?

DEMOKRATIA:

- TASA-ARVO
- SANANVAPAUS
- PAINOVAPAUS
- MONIPUOLUEJÄRJESTELMÄ
- VÄKIVALLATTOMUUS
- RAUHANTAHTOISUUS
- SUVAITSEVAISUUS
- VAPAUS
- YKSILÖNOIKEUDET
- ERILAISUUDEN
HYVÄKSYMINEN

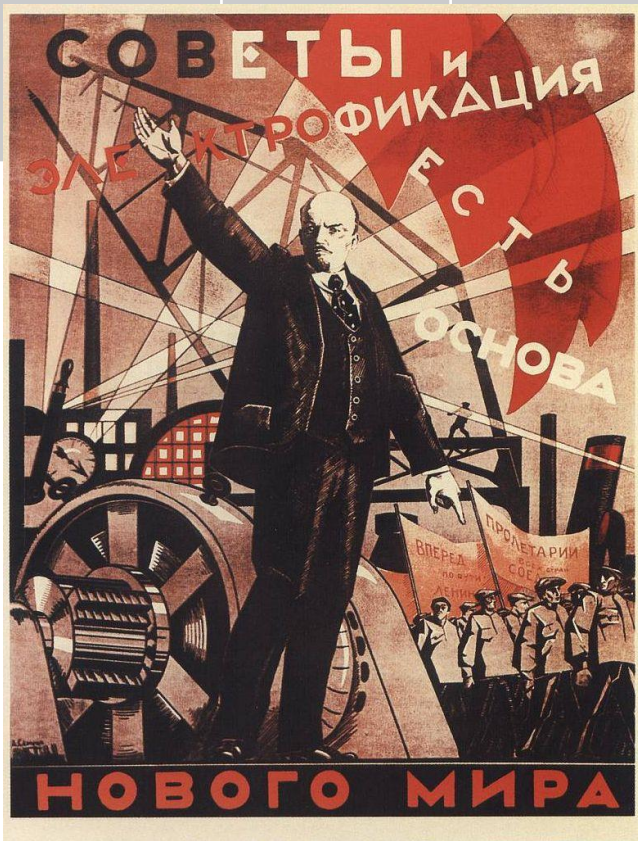
DIKTATUURI:

- ERIARVOISUUS
- SENSUURI
- PROPAGANDA
- YKSIPUOLUEJÄRJESTELMÄ
- VÄKIVALTA
- SOTAISUUS
- VAINOT
- KURI JA JÄRJESTYS
- OIKEUDET TUKAHDUTETTU
- YHDENMUKAISTAMINEN
- KONTTOLLIVALVONTA

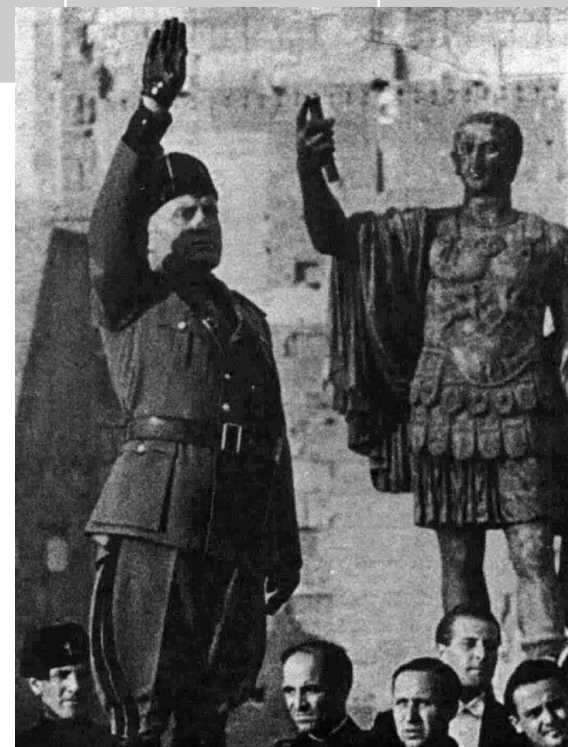
⇒ = TOTALITARISMI

	Aatteen nimi	Diktaattori	Miten ja milloin valtaan	Aatteen keskeiset tavoitteet	Miksi sai kannatusta?	Miten kohteli vastustajiaan?
Neuvostoliitto						
Italia						
Saksa						

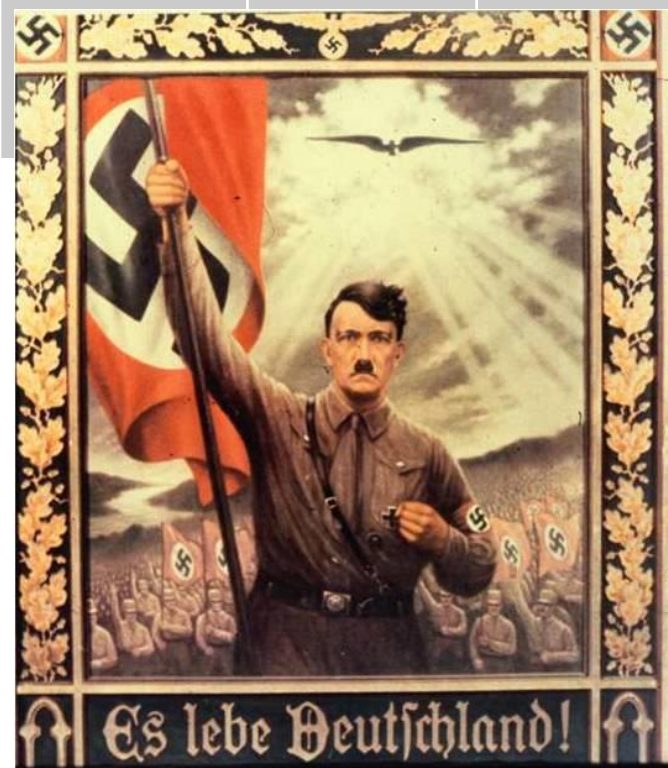
	Aatteen nimi	Diktaattori	Miten ja milloin valtaan	Aatteen keskeiset tavoitteet	Miksi sai kannatusta?	Miten kohteli vastustajiaan?
Neuvostoliitto	kommunismi	Josif Stalin	<ul style="list-style-type: none"> - Lokakuun vallankumous 1917 → kommunistit valtaan - Stalin johtoon 1924 	<ul style="list-style-type: none"> - Omistus valtiolle - Kommunistit ainoa sallittu puolue 	<ul style="list-style-type: none"> - Venäjällä suuret tuloerot → toive tasa-arvosta - Elintason nousu 	<ul style="list-style-type: none"> - Vainot, terrori ja vankileirit - Kilpailijoiden eliminointi

	Aatteen nimi	Diktaattori	Miten ja milloin valtaan	Aatteen keskeiset tavoitteet	Miksi sai kannatusta?	Miten kohteli vastustajiaan?
Italia	fasismi	Benito Mussolini (Il Duce)	<ul style="list-style-type: none"> - Suosiota vaaleissa 1922 → hallitukseen - Ainoa sallittu puolue 1924 - Taustalla väkivallan uhka ja painostus 	<ul style="list-style-type: none"> - Valtio ennen yksilöitä - Kuri ja järjestys - Ulkopoliittinen suuruus 	<ul style="list-style-type: none"> - Toi Italiaan järjestystä - Taitava propaganda 	<ul style="list-style-type: none"> - Pahoinpitelyt, vangitsemiset

	Aatteen nimi	Diktaattori	Miten ja milloin valtaan	Aatteen keskeiset tavoitteet	Miksi sai kannatusta?	Miten kohteli vastustajiaan?
Saksa	Kansallissosialismi (natsismi)	Adolf Hitler (Der Führer)	(vallankaappaus-yritys 1923) - Suurin puolue 1932 - 1933 valta siirrettiin hallitukselle → Hitleristä	- Vahva valtio (vaikutteita fasismista) - Rotuoppi - <i>Lebensraum</i> , Tuhatvuotinen valtakunta	- Työllisyys - Versaillesin ”häpeärauhan” hyvitys - Kohonnut kansallistunne	- Vangitsemiset, keskitysleirit, juutalaisten kansanmurha

	Aatteen nimi	Diktaattori	Miten ja milloin valtaan	Aatteen keskeiset tavoitteet	Miksi sai kannatusta?	Miten kohteli vastustajiaan?
Neuvostoliitto	kommunismi	Josif Stalin	<ul style="list-style-type: none"> - Lokakuun vallankumous 1917 → kommunistit valtaan - Stalin johtoon 1924 	<ul style="list-style-type: none"> - Omistus valtiolle - Kommunistit ainoa sallittu puolue 	<ul style="list-style-type: none"> - Venäjällä suuret tuloerot → toive tasa-arvosta - Elintason nousu 	<ul style="list-style-type: none"> - Vaino, terrori, vankileirit - Kilpailijoiden eliminointi
Italia	fasismi	Benito Mussolini (Il Duce)	<ul style="list-style-type: none"> - Suosiota vaaleissa 1922 → hallitukseen - Ainoa sallittu puolue 1924 - Taustalla väkivallan uhka ja painostus 	<ul style="list-style-type: none"> - Valtio ennen yksilöitä - Kuri ja järjestys - Ulkopoliittinen suuruus 	<ul style="list-style-type: none"> - Toi Italiaan järjestystä - Taitava propaganda 	<ul style="list-style-type: none"> - Pahoinpitelyt, vangitsemiset
Saksa	Kansallis-sosialismi (natsismi)	Adolf Hitler (Der Führer)	(vallankaappaus-yritys 1923) <ul style="list-style-type: none"> - Suurin puolue 1932 - 1933 valta siirrettiin hallitukselle → Hitleristä diktaattori 	<ul style="list-style-type: none"> - Vahva valtio (vaikutteita fasismista) - Rotuoppi - <i>Lebensraum</i>, Tuhatvuotinen valtakunta 	<ul style="list-style-type: none"> - Työllisyys - Versaillesin ”häpeärauhan” hyvitys - Kohonnut kansallistunne 	<ul style="list-style-type: none"> - Vangitsemiset, keskitysleirit, juutalaisten kansanmurha

Mitä yhteistä oli fasismilla, natsismilla ja kommunismilla?

YHTEISTÄ:

- diktaattori
- yksi puolue
- valtio etusijalla
- taloudellinen kontrolli
- salainen poliisi
- väkivalta ja vainot
- sensuuri
- propaganda
- symboli
- ei kansalaisoikeuksia

MITÄ EROA?

- **Kommunismi on kansainvälinen**
 - fasismi ja natsismi ovat äärikansallisia
- **Yksityinen omistus fasismissa ja natsismissa**
 - julkinen/yhteinen omistus kommunismissa
- **Natsismissa rasismi/rotuoppi**